

ДЕМОГРАФСКИ ПОЛИТИКИ ПРЕЗ ПЕРИОДА ХІХ-ХХ ВЕК

НАСЕЛЕНИЕ

Том 37, Книжка 5, 2019, 887-902

ISSN 0205-0617 (Print); ISSN 2367-9174 (Online)

<http://nasselenie-review.org>; e-mail: nasselenie_review@abv.bg

АНАЛИТИЧЕН ПРЕГЛЕД НА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ МИГРАНТИ И БЕЖАНЦИ ДА СЕ ИНТЕГРИРАТ В БЪЛГАРСКОТО ОБЩЕСТВО

Веселин ЦАНКОВ

Бургаски свободен университет

БЪЛГАРИЯ, Бургас 8001, бул. „Сан Стефано“ 62

v.tzankov@abv.bg

Резюме: *В тази статия се разглеждат политическите и правни аспекти на миграционната криза и произтичащия миграционен натиск върху ЕС и Република България. Статистика, проследяване на причините и хронологията на събитията, последици и възможни адекватни политически, правни и практически решения за интеграция на имигрантите и на лицата, получили закрила в Република България и връзката с демографските проблеми.*

Ключови думи: миграция; бежански статут; национална система за интеграция; демографски проблеми.

Статията да се цитира по следния начин:

Цанков, В. (2019). Аналитичен преглед на възможностите мигранти и бежанци да се интегрират в българското общество. *Население*, Том 37, Кн. 5, 887-902. ISSN 0205-0617 (Print); ISSN 2367-9174 (Online).

© В. Цанков, 2019

Статията е постъпила през м. февруари 2019

Приета за публикуване през м. юли 2019

Публикувана онлайн през м. декември 2019

Авторът е прочел и одобрил окончателния вариант на ръкописа.

DEMOGRAPHIC POLICIES IN THE PERIOD XIX-XX CENTURY

NASSELENIE REVIEW

Volume 37, Number 5, 2019, 887-902

ISSN 0205-0617 (Print); ISSN 2367-9174 (Online)

<http://nasselenie-review.org>; e-mail: nasselenie_review@abv.bg

AN ANALYTICAL REVIEW OF THE OPPORTUNITIES MIGRANTS AND REFUGEES TO INTEGRATE INTO BULGARIAN SOCIETY AND CONTRIBUTE TO REDUCTION OF DEMOGRAPHIC COLLAPSE

Vesselin TSANKOV

Burgas Free University

BULGARIA, Burgas 8001, bul. „San Stefano“

v.tzankov@abv.bg

Abstract: *This article discusses the political and legal aspects of the migration crisis and the resulting migratory pressure on the EU and the Republic of Bulgaria. Statistics, tracking the causes and chronology of the events, consequences and possible adequate political, legal and practical solutions for integration of migrants and people received protection in Republic of Bulgaria and connection with demographic collaps.*

Keywords: migration; refugee status; national system for integration; demographic collaps.

The article can be cited as follows:

Tsankov, V. (2019). Analitichen pregled na vūzmozhnostite migranti i bezhantsi da se integrirats v bŭlgarskoto obshtestvo [Analytical review of the opportunities migrants and refugees to integrate into Bulgarian society and contribute to reduction of demographic collapse]. *Nasselenie Review*, Volume 37, Number 5, 887-902. ISSN 0205-0617 (Print); ISSN 2367-9174 (Online). (In Bulgarian).

© V. Tsankov, 2019

Submitted – February 2019

Revised – July 2019

Published – December 2019

The author has read and approved the final manuscript.

УВОД

Намираме се в епохата на миграцията. Дали Европа се превзема без война? Резултат ли е това на срива на съвременната цивилизация, на упадък и на невъзможността на християнската религия и на европейските ценности да мотивират истински хората?

Миграцията е феномен, който независимо от регулациите е факт, който влияе съществено върху отделните държави и региони. Нещо повече, влиянието върху политиката, икономиката, социалните и демографски въпроси е изключително силно. Ще поставя акцент върху въпросите какво се случва днес и случайно ли е то или е естествена обективна закономерност? Къде да търсим причините, какви могат да бъдат глобалните последици не само за Европа, но и за всички? Възможно ли е да се управлява миграцията или поне да се направляват миграционните процеси и явления и доколко това е реалистично? Възможно ли е положително влияние на имигранти и бежанци и техните семейства върху демографските процеси в застаряваща Европа, в частност в Република България? Адекватни ли са политиките, правните актове и практики на ЕС и на държавите – членки за справяне с предизвикателствата на миграциите в тяхното многообразие и водят ли те до решаване на проблемите и опазване на националната идентичност и култура при адекватна социализация и интеграция?

Ще представя няколко становища по тези дискуссионни въпроси. Канцлерът на ФРГ Ангела Меркел заявява: „мултикултурализмът е пълен провал...ние се лъгахме, че турските гастарбайтери ще си тръгнат обратно, но това се оказва нереално...“. През 2011г. Реджеб Ердоган в реч в Дюселдорф зове: „...аз съм тук за да почувствам вашите копнежи...вие сте мои братя и сестри... наричат Ви гастарбайтери, чужденци, германски турци...Няма значение как ви наричат, вие сте мои съграждани, мои братя и сестри, моят народ...Интегрирайте се в германското общество, но не се асимилирайте... никой няма право да отнема нашата култура и идентичност“¹.

Британски журналист и писател в книгата си „Странната смърт на Европа“ описва ролята на миграционните процеси след Втората световна война, като поставя акцент на вноса на работници от така наречения „Трети свят“ и въздействието им върху европейската цивилизация и култура, особено след краха на нежните революции в арабския свят. За съжаление като цяло това въздействие е негативно и води до промяна на политическата ситуация и възход на крайно десните партии, до престъпност и до сблъсък на ценностни системи и на хора. Във Франция, Белгия, Холандия, ФРГ, Великобритания има така наречените „арабски“, „китайски“ и други квартали, които са друг свят, коренно различен от този, на приемащата държава.

Алжирският писател Буалем Сансал в книгата си „Управление в името на аллах“ издадена през 2013 г. и по късно в интервю пред в. Фигаро заявява: „Кра-

¹ Вж. Найденов, В. Тръгва конвейерът за подмяна на населението. Вестник 168 часа, 22-28 февруари 2018.

сивата и глупава Европа е готова да отстъпи всичко на ислямизма. Западът се опитва да преговаря и да забави края си...². Какво всъщност се случва и което е още по-важно, какво предстои?

Когато е добре насочвана, управлявана и регулирана, миграцията може да донесе ползи не само за националните трудови пазари и за икономическия растеж на ЕС като цяло, но и за имигрантите, особено за техните близки родственици в държавите им на произход. Разбира се, остава въпроса какво се случва реално и какви са последствията за „държавите на произход“, за така наречените „транзитни държави“, „приемащи държави“, „регион, в който се променя етнокултурния баланс“ и т.н.

Влиянието на миграционните и бежански потоци е многоаспектно и нееднозначно. Те не могат да бъдат спрени, но могат да бъдат регулирани и насочвани с общи усилия от държавите в съответния регион. Те могат само в известна малка степен да подпомогнат демографския растеж в приемащите държави, но в основата си, това е проблем, който трябва да бъде решаван с политики, правни актове, насърчителни мерки и адекватни практики към коренното население основно с цел подобряване общите условия и качеството на живот.

Като резултат на търсене на възможности за по-добър живот и на продължаващите кризи по света се предполага запазване на тенденцията за нарастване на броя на имигрантите и на лицата, които търсят или вече са получили закрила в Република България. Това е факт и в други държави в Европа и по света. Какво обаче се случва с хората, след като получат разрешение за пребиваване или де юре закрила в така наречените „приемащи държави“? Имат ли те шанс за социализация и да започнат смислен и пълноценен живот или отново попадат в лабиринт на объркан свят, на общество и хора, които не ги приемат, които ги избягват и отблъскват? Отговорът на този въпрос в значителна степен е свързан с възможностите да живеят свободно, да имат работа и най-вече за пълноценна интеграция в съответните местни общности. Именно поради тази причина приемам тезата, че без истинска интеграция в приемащите държави, не може да се говори за социализация в пълния смисъл на тази дума. В Западна Европа – Белгия, Франция, ФРГ, Холандия, Швеция и други държави вече трето поколение имигранти и бежанци живеят в техни обособени общности и не приемат традициите, културата и начина на живот на гражданите на приемащите държави. Нещо повече, опитват се и налагат своя начин на живот – религия, стереотипи, културни нагласи, навици и традиции. Някои от тях, като групата на сомалийците в Швеция, с малки изключения разбира се, тъй като не може да се абсолютизира, не работят и живеят на социални помощи. Трябва ли да отстъпят от общоприетите правила и норми на поведение гражданите на приемащите държави и длъжни ли са имигрантите и бежанците да се съобразяват с правилата на местните общности? Къде е мярата?

Много сложен въпрос. Може би в основата са традициите, ценностните системи и съществуващите правила в така наречените „приемащи държави“. Ако новопристигналите не нарушават законите на приемащата държава, прави-

² Цит. по Дачкова, Галя, в. „Гласове“, 01.09.2018 г.